

Verslag bijzondere Ledenvergadering BENG! d.d. 14 november 2022

Locatie: Rinnebeek, Sint Laurensweg 11, De Bilt

Aanwezig: 30 leden, 5 bestuursleden: Nicole van Overbeek (voorzitter), Rob Stevers (penningmeester), Frank van Kouwen (secretaris), Bouwe Taverne (bestuurslid opwek), Patrick Janssen (aspirant-bestuurslid)

De vragen en opmerkingen van leden zijn cursief weergegeven.

1. Opening en vaststellen agenda

De agenda blijft ongewijzigd.

2. Bestuurssamenstelling

- a. Patrick Janssen is aspirant-bestuurslid, het bestuur doet het voorstel hem te benoemen. Patrick stelt zich voor en vertelt over zijn achtergrond en beweegredenen. De ledenvergadering stemt via applaus in met zijn benoeming.
- b. De bestuurstermijn van Bouwe Taverne eindigt volgens het rooster van aftreden. Vanwege zijn grote rol en het ontbreken van een vervanger stelt het bestuur voor zijn bestuurstermijn te verlengen tot de Algemene Ledenvergadering in het voorjaar. Ook met dit voorstel stemt de Ledenvergadering bij acclamatie in.

3. Stand grote projecten

De bestuursleden vertellen de stand van enkele grote lopende projecten:

- a. **Warmtenet Brandenburg West** (Nicole)
In de Bilthovense wijk is een duurzaam warmtenet (bronnet) in ontwikkeling dat restwarmte gebruikt van de nabijgelegen Rioolwaterzuivering. BENG! is een van de initiatiefnemers. 'Een behoorlijk project. Duurzame stroom is een grote opgave, maar de allergrootste opgave is warmte.' Belangrijke rol van BENG! hierbij is de bewoners te betrekken. 'We bevragen hen breder dan het bronnet: was is voor jullie de beste weg om van het gas af te gaan.'
- b. **Biltse Zonnedaken** (Bouwe)
Er zijn nog veel grote daken leeg. Veel mensen zeggen: eerst die daken maar en dan pas zonnepanelen. 'Maar dat zijn we voorbij, gelijktijdig is noodzaak.' Dit project jaagt aan en biedt dakeigenaren kosteloos begeleiding. Projectleider is Dorien Bartels, ze is met diverse dakeigenaren aan de slag. Met de Kwinkelier is er een intentieovereenkomst voor enkele daken en nu ook bijvoorbeeld met FC De Bilt. Met een VvE ging het heel snel. 'Binnen 3 maanden konden de eigenaar/bewoners hun stroom halen van de 200 panelen op het dak.' Gemeente De Bilt stelt tot nu toe dat 47 van hun 50 gebouwen onbruikbaar zijn voor zonnestroom. BENG! 'challengert' dat, door nu zelf onderzoek te doen.

Wat is het beleid van de gemeente? Er zijn vooral ambtelijk barrières, die met de nieuwe wethouder hopelijk zijn te slechten. Waarom die barrières? Antwoord uit de zaal: Er geldt nog een nota Ruimtelijke Ordening uit 2003, daar staan geen regels in over zonnepanelen dus is het ambtelijke antwoord dan nee. Er is een nieuwe nota in de maak. 'Er is hoop.'

c. **Energie voor iedereen** (Nicole)

Dit project wil mensen met een smalle beurs helpen met energiebesparende maatregelen. Dat kan met rijkssubsidie via de gemeente. BENG! coördineert. Het gaat om materiaal uitreiken zoals zuinige douchekoppen, ledlampen, radiatorfolie. En ook om advies voor ander gedrag, hoe laat je je tiener minder lang douchen. 'We zoeken creatieve en slimme oplossingen voor deze doelgroep.' Er worden vrijwillige energiecoach geworven en zogenaamde fixers die helpen bij de mensen thuis. De eerste 10 energiecoaches zijn nu in opleiding. Meer vrijwilligers zijn welkom, want het gaat om 900 tot 1400 gezinnen in De Bilt.

Mensen zonder zonnepanelen betalen hogere energietarieven dan mensen met panelen <die kunnen salderen.> Wat kan BENG! doen? Het bestuur voert gesprekken met SSW hoe ook huurwoningen voorzien kunnen worden. Er is daarbij bijvoorbeeld aandacht voor: hoe bewoners kunnen profiteren zonder gevaar voor toeslagen, hoe BENG! kan ontzorgen en hoe om te gaan met leveringsproblemen.

4. **Zonneweide Voordaan** (Bouwe)

Zonneweide Voordaan is in ontwikkeling op een plek van 20 ha, grenzend aan de A27 en Nieuwe Wetering (afslag Bilthoven) voor 35.000 panelen. BENG! werd als partner gevraagd door BHM Solar die al een overeenkomst met de boer-grondeigenaar had. BENG! koos hiervoor – uit drie aanbiedingen - vanwege de locatie en de coöperatief ingestelde ontwikkelaar. De op te wekken stroom is vergelijkbaar met het verbruik van alle Groenekanse huishoudens samen. In mei is een vergunning bij de gemeente aangevraagd. Daar gingen maanden van dialoog aan vooraf, met omwonenden, verenigingen en sportclubs. Daaruit groeide voldoende vertrouwen om te investeren in de vergunningaanvraag. De hoop is in maart 2023 vergunning te krijgen. Daarna kan subsidie aangevraagd: SDE-subsidie legt een 'vloertje voor inkomsten' voor 15 jaar. Na toekenning kan geleend bij een bank en de bouw beginnen. Het gaat in totaal om een investering van 10 a 12 miljoen. BENG! gaat ook door met mogelijkheden te onderzoeken voor de andere kernen in De Bilt en voor windturbines. Onlangs organiseerden we een excursie voor iedereen die dat zelf wilde zien (in Geldermalsen.)

Ook al is doorgaan nog onzeker, moeten er voor de ontwikkeling kosten gemaakt. Voor noodzakelijk onderzoek en advies: ecologisch, archeologisch, landschappelijk. En voor reserveren van Stedinnet (enkele tonnen) en voor leges van de gemeentevergunning (hoogte nog onbekend.) Bij deze investeringen wil BENG! haar leden betrekken door obligaties aan te bieden. Deze tijdelijke leningen voor de eerste fase hebben een hoog risico. Bij niet doorgaan is men het geld kwijt. Daar staat bij slagen een hoge risicovergoeding tegenover.

Hoeveel voorfinanciering is nodig? BENG! wordt voor 50% aandeelhouder. Het gaat voor BENG! om 1 tot 2 ton, afhankelijk van de nog onbekende hoogte van leges.

BENG! wil vanavond met de Ledenvergadering de algemene grondslag voor leningen bespreken. Die is met de uitnodiging meegestuurd. In december volgt dan een uitwerking van de structuur voor leningen voor Voordaan.

Hoe denken de mensen in Groenekan erover? Het is niet cijfermatig onderzocht maar de indruk na de vele contacten is: positief. 'Men vindt het een goed plan en we horen ook: het moet maar een keer gebeuren want we hebben ook al een windmolen geweigerd. *Opmerking uit de zaal: een of twee diehards kunnen verstoren. Opmerking uit de zaal: Dat leeft nu niet.*

Hoe hoog is de risicovergoeding? 'Daar doen we nu nog geen uitspraken over. We schatten het risico op niet doorgaan overigens laag in, zowel op inwonersvlak als politiek. '

Waarom investeert BENG! niet zelf, uit winst van andere projecten? BENG! verdient niet of nauwelijks aan projecten. Er is alleen een klein Eigen Vermogen voor kleinere risico's. Verder moeten per project de financiering en het risico 'bij elkaar horen'. De besturing van Zonneweide Voordaan valt vanwege de risico's ook niet onder de coöperatie BENG! maar onder een entiteit daaronder, een BV, waarvan de coöperatie de enige eigenaar is.

Eerst bij Groenekanners leningen aanbieden? – Ja waarschijnlijk, deze zaken komen in de in december op te stellen specifieke leningsvoorwaarden voor Voordaan.

Is de betaling aan Stedin een aanbetaling? Ja, van 25%, maar als het niet doorgaat is dat geld gedeeltelijk kwijt.

Hoe (on)zeker zijn de totale kosten van het project? Projecten krijgen nu vanwege stijgende kosten hun business case niet meer rond. Dat speelt altijd. Er is nu sprake van stijgende kosten maar ook van grotere opbrengsten. Maar risico is er zeker. Eerst moet een vergunning lukken, dan subsidie en dan het verkrijgen van Vreemd Vermogen. Je weet straks wel precies waar je op inschrijft. En er is nu een enorme politieke wil te zien, die hiervoor ondenkbaar was, en veel lobby op Den Haag. Dat doen onze provinciale en landelijke partners: Energie van Utrecht en Energie Samen.

Is het geen risico om samen te werken met een commerciële partij? Die samenwerking is beschreven in een Samenwerkingsovereenkomst. En als BHM weg zou vallen, zijn er genoeg andere partijen. Op dat vlak is het risico niet groot.

Wat is de planning? In maart/april komt hopelijk de vergunning, in Q2 volgt de subsidieaanvraag, in Q3 de toekenning, Q4 Vreemd Vermogen vergaard en in de eerste helft van 2024 start dan de bouw. Maar als er iets hapert, komt er zomaar een jaar bij.

Het concept Leningsreglement heeft dus geen betrekking op Voordaan? Nee, het vormt de basis, per project komt er een specifieke informatiebrochure.

Wat moeten we over 25 jaar met 35.000 zonnepanelen aan? Het materiaal verwerken kan niet circulair. Dat is toch ook de verantwoordelijkheid van BENG! Het kan nu nog niet circulair. Maar het reviseren van panelen krijgt nu massa. Vaak start dan pas het echte denken over oplossingen. We hopen die over 25 jaar te hebben. Dan is het materiaal waarschijnlijk ook zo gewild dat hergebruik de moeite waard is. De milieutechnische onderbouwing staat vast in de gedragscode Zon op Land, dat is ook bij dit project de kwaliteitscode.

Er is nu een Nederlandse leverancier van circulaire zonnepalen. Dat kan een optie zijn. BENG! zal transparant zijn in alle keuzes.

Is een lening voor dit project een alternatief voor zonnepanelen op mijn eigen dak? Nee, direct je eigen opwek gebruiken is altijd gunstiger.

5. Voorwaarden voor het uitzetten leningen (obligaties) bij leden (Bouwe)

Voor een algemeen Leningsreglement is een concept opgesteld door bedrijfsjurist Christoph Buter. Het bestuur hoort graag de mening of de vragen van de Ledenvergadering.

De definitie van de Uitgevende Instelling is wat vaag. En de AFM geeft maar beperkte speelruimte bij het verhandelen van leningen. Graag een mail hierover naar BENG!

VS mag niet meedoen? Vanwege andere regelgeving.

Er missen uitzonderingen die elders vaak standaard zijn opgenomen. Graag doormailen aan BENG!

Wat is het minimum en maximum voor een lening? Er zijn verschillende benaderingen mogelijk. Persoonlijke gedachte is: niet te veel leningverstrekkers, ze kunnen hun geld kwijt zijn als het niet doorgaat. In de realisatiefase kunnen dan wel zo veel mogelijk mensen meedoen. Misschien zelfs ook een deel reserveren voor wie niet zelf kan investeren.

Wat is de verdeelsleutel? Wil je verdelen? Met spreiding beginnen is het idee, en kijken of het bedrag wat nodig is wordt gehaald. Of meer? Nee, niet meer dan nodig is voor die fase.

Niet wie het eerst komt, het eerst maalt? Nee, er komt een sluitingsdatum.

Moet je lid van BENG! zijn? Ja, zijn of worden. Uitzondering is familie, je kunt ook je obligatie kopen voor kinderen of kleinkinderen.

Waarom dit systeem met verhandelbare obligaties? BENG! is niet uit op het verhandelbaar maken, maar het is wel een voorwaarde. Om mensen niet in moeilijke situaties te brengen, is het nodig, het biedt een escape. De overdraagbaarheid vergt goede formulering. Het kan niet zomaar, je moet het melden.

Wat wordt de looptijd? Voor dit risicodragende deel anderhalf tot tweeënhalf jaar. Daarna wordt de lening afgelost. Of 'doorgerold' naar de volgende fase. De exploitatiefase is 15 jaar.

Opmerking: Beter niet laten 'doorrollen'. Klopt, we lossen eerst een lening af en daarna kan men inschrijven op een vervolglening.

Opmerking: Dat is veel 'schoner'.

Kan er ook meer lening nodig blijken? Zou kunnen, dan misschien met een ander risicoprofiel.

Veel mensen weinig vragen te lenen of weinig mensen veel? Is de mening van de aanwezigen nu duidelijk voor het bestuur? Nee, goed om de meningen te horen. Stel de keuze is, voor een risicovolle lening van een ton: óf 400 leden die ieder 250 uitlenen, óf 40 leden die ieder 2500 euro uitlenen. Met handopsteken geven de aanwezigen hun voorkeur aan. De eerste optie – meer mensen die kleinere obligaties kopen – heeft duidelijk de voorkeur in de zaal. Argumenten voor beide keuzes worden genoemd: *een schrikbeeld als straks in de krant staat: 400 mensen zijn hun geld kwijt. Dat geldt ook voor: 40 'rijken' kregen door BENG! extra geld. Het vergroot het draagvlak en de betrokkenheid als meer mensen kunnen meedoen. Iedereen moet kunnen meedoen. Het risicobesef is misschien wel kleiner bij een kleiner bedrag. Risicobesef bestaat zowel uit de kans als de pijn. Mensen kunnen heel goed zelf bepalen of ze het kunnen missen, het is paternalistisch om dat voor ze te doen. In een heldere prospectus kan het risico van kwijtraken goed worden verwoord.*

De gezamenlijke conclusie is: er is duidelijk voorkeur voor meer spreiding.

6. Structuur BENG! – ontwikkelingen en gedachten (Nicole)

Om risicovolle projecten te isoleren in de organisatie, is al eerder een BV 'onder de coöperatie' opgericht. Met daar weer onder de BV Zonneweide - waar Zonneweide Voordaan in past - en eventueel andere nieuwe BV's. Het groeiende aantal grote projecten van BENG! geeft ook meer en complexe administratie en meer verantwoordelijkheid. Het bestuur bekijkt hoe dat optimaal te borgen is in de bedrijfsvoering, taakverdeling en processen. Dat betekent ook de inhuur van professionals. In de ALV komend voorjaar zal het bestuur daarvoor een voorstel doen.

7. Rondvraag

Door het werk van de Energieambassadeurs worden mensen vaak lid. Lopen de leden risico mee te betalen als projecten zoals Voordaan mislopen? Nee, dat is de reden geweest het al eerder 'uit elkaar te trekken' door de oprichting van BV's. De coöperatie zelf heeft zo geen last van de risico's.

Hoeveel leden zijn er nu? Ruim 400, het groeit een beetje, vooral via de Energieambassadeurs.

Tevreden daarmee? De ambitie was dit jaar 500 leden, maar dat is dus niet gelukt. *Hoe doen andere coöperaties het?* In vergelijking, qua aantal inwoners, doet BENG! het behoorlijk. De hoop is 500 te overstijgen in het volgende jaar met het 10-jarig jubileum. *1000 moet kunnen.*

Waarom niet?

8. Sluiting

De voorzitter bedankt hartelijk voor ieders aanwezigheid en inbreng. En nodigt uit een glaasje te blijven drinken.